

ASPECTE PRIVIND EVOLUȚIA CRIMINALITĂȚII ORGANIZATE TRANSFRONTALIERE ÎN CONDIȚIILE GLOBALIZĂRII

ASPECTS OF THE EVOLUTION OF TRANSNATIONAL ORGANIZED CRIME IN THE GLOBALIZED WORLD

Doctorand Valentin GIUPANĂ*

Pe lângă efectele pozitive în planul integrării economice și politice, a răspândirii fără precedent a tehnologiilor moderne și a facilitării accesului la cultură și civilizație, globalizarea are și aspecte negative ce constau, în principal, în facilitarea răspândirii, proliferării în rețele transfrontaliere și mai nou chiar transcontinentale a activităților infracționale dintre cele mai virulente, cu efecte destabilizatoare atât la adresa securității și stabilității interne ale statelor cât și ale celor internaționale.

Cuvinte cheie: *globalizare; crime transfrontaliere; evoluție; transformare; amenințări; priorități.*

In addition to positive effects in terms of economic and political integration, the unprecedented spread of modern technologies and facilitate access to culture and civilization, globalization has also negative aspects which consist mainly in facilitating the spread, the proliferation of cross-border networks and new transcontinental criminal activities even the most virulent, with destabilizing effects on both security and internal stability of States and international ones.

Keywords: *globalisation; transnational crime; evolution; transformation; threats; priorities.*

Globalizarea a devenit poate, problema cea mai arzătoare a vremurilor pe care le trăim iar, „secolul XXI va fi primul secol cu adevărat global”¹.

---

* Doctorand, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”; valentingiupana@yahoo.com

¹ Teodor Frunzeti, *Vulnerabilități, amenințări și riscuri în sistemul global în Lumea 2007, Enciclopedie politică și militară*, Editura C.T.E.A., București, 2007, p.39.

Într-o lume a interdependențelor, generate de procesul globalizării, orice modificare importantă în domeniile: politic, economic, social, militar și al mediului ambiant va avea influență asupra securității internaționale. Securitatea și modul de preservare a acesteia în condițiile globalizării trebuie redefinite pentru a se adapta corespunzător la tendințele mediului internațional de securitate.

Complexitatea globalizării este pusă în evidență în mod indirect, prin efectele pozitive și negative pe care le generează, ea afectând diferit țările lumii, pe toate planurile – economic, cultural, social, politic, militar și de mediu.

Globalizarea ne-a expus la noi amenințări, a schimbat modul în care cele vechi aduceau atingere intereselor și valorilor noastre dar, în aceeași măsură, a îmbunătățit vizibil capacitatea noastră de a le contracara.

Problema influenței globalizării asupra securității a generat în ultimii ani una dintre marile dezbateri ale lumii contemporane. Asupra ei s-au aplecat deopotrivă oamenii politici, experții și analiștii politici și, nu în ultimul rând, profesori și cercetători din mediul universitar și al cercetării științifice din domeniul relațiilor internaționale, polemologiei și irenologiei. Firesc, a apărut o bogată și impresionantă literatură de specialitate.

Considerăm că apelul unor teoreticieni și specialiști în problema securității de a se găsi cât mai rapid un referent comun pentru cercetarea științifică în acest domeniu este mai mult decât util. Altfel se va ajunge la situația de a se vorbi despre lucruri diferite desemnate ca probleme de securitate. Acest lucru nu va fi ușor de realizat dacă avem în vedere faptul că securitatea face parte din categoria definițiilor falsificabile datorită faptului că în corpusul său intră elemente ce țin de morală, etică, filozofie, religie sau ideologie.

Globalizarea determină pe lângă cerința de cunoaștere a acestui proces și de reflecție asupra lui și o oarecare îngrijorare și chiar teamă. Îngrijorarea rezultă din desfășurarea, în mare parte, haotică a acestui proces, deci în imposibilitatea controlării și gestionării lui, iar teama se referă la ceea ce noi numim „globalizare negativă”, adică transfrontaliera pericolelor și amenințărilor.

Organizațiile criminale care acționează pe plan internațional realizează profituri considerabile din tranzacții ilegale, profituri pe care le folosesc apoi pentru a-și extinde influența asupra vieții politice, asupra sectorului economic, cu predilecție în finanțe, comerț, industrie, dar și asupra mass-media.

Intensificarea studiilor în domeniu poate fi de un real folos în stabilirea conținutului și a perspectivelor relațiilor internaționale, care în perioada actuală sunt caracterizate de complexitate, diversitate și chiar incertitudine².

² Ghiba Daniel, *NATO – Între succesul transformării și transformarea succesului*, în *Univers Strategic*, Ed. Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București, 2010, pp. 91-104.

În termeni generici, criminalitatea organizată transfrontalieră, în diversele sale forme se manifestă în mod continuu, pe o perioadă de timp determinată de atingerea scopurilor ilicite, fiind reprezentată de către structuri constituite în mod voit pe teritoriul a două sau mai multe state, unde desfășoară activități ilegale, care, prin amploare și consecințe prezintă amenințări la adresa securității naționale.

Reducerea impactului criminalității organizate, transfrontaliere și a terorismului reprezintă un obiectiv strategic ce se află pe agenda publică, fiind în lista de priorități din procesul de integrare în Uniunea Europeană³. Principalele domenii de intervenție specifice acestui obiectiv strategic sunt: combaterea traficului și consumului de droguri și, totodată, îmbunătățirea serviciilor de asistență a victimelor; asigurarea unei politici coerente și eficiente de combatere a migrației ilegale; prevenirea și combaterea traficului de persoane și înlăturarea efectelor negative pe care acesta le are asupra cetățenilor și asupra societății; prevenirea și combaterea fenomenului criminalității informatice și nu în ultimul rând lupta împotriva spălării banilor și finanțării activităților infracționale, inclusiv a terorismului.

Criminalitatea organizată este considerată în mediile de securitate una dintre cele mai importante amenințări la adresa securității și stabilității. Mijloacele și metodele de care dispune aceasta îi permit să se infiltreze în structurile economice, politice, financiare și guvernamentale și să influențeze piețele economico-concurențiale legale, procesul decizional și mecanismele de control la nivel local, regional și chiar global.

Evoluția societăților contemporane arată că, deși măsurile și intervențiile agențiilor specializate în controlul social împotriva actelor de delincvență și criminalității s-au intensificat, în multe țări există o recrudescență și o multiplicare de infracțiuni comise cu violență și agresiune și, de asemenea, cele din domeniul economic și bancar, fraudă, șantajul, mita și corupția.

Crima organizată și violența nu sunt, totuși, un fenomen nou, apariția unor tendințe este strâns legată de dezvoltarea de indivizi, grupuri, organizații și societăți umane.

Activitățile ce compun crima organizată au un caracter secret și bine organizat, din care cauză, realizează un impact social deosebit de negativ, în multe state el constituind „cancerul perfid”⁴ care vlăguiește puterea societății, amenință integritatea guvernelor, determină creșterea taxelor, care se adaugă la prețul mărfurilor, periclitează siguranța și locurile de muncă ale cetățenilor, aduce daune agenților economici aflați în competiție, controlează prin forța banilor syndicatele,

---

³ Strategia Națională de Apărare, București 2010, p. 21.

⁴ www.descopera.ro, 11.01. 2010

în final realizând o puternică influență în sfera economicului, socialului și mai ales politicului.

Un adevăr de necontestat este acela ca nu există în istorie un dosar mai voluminos și mai acuzator decât cel al violenței prin care se manifestă criminalitatea organizată din zilele noastre, deși ca fenomen ea s-a manifestat încă din cele mai vechi timpuri.

Nu exista mențiuni scrise ale unor manifestări de crimă organizată în Sumerul de acum 6 milenii, prima civilizație cunoscută a lumii, deși, cu siguranță, ele au existat încă din acele zile. Codul lui Hammurabi, primul cod de legi editat vreodată, lasă, însă, să se înțeleagă, că astfel de infracțiuni erau cât se poate de reale în Babilonul de acum 4000 de ani.

De asemenea, dorim să precizăm că primele forme ale crimei organizate despre care s-a scris vreodată sunt cele din Egiptul Antic. Atunci când mormântul faraonului adolescent Tutankhamon a fost scos intact la lumină, mai precis în anul 1922, lumea a fost uimită de tezaurul ascuns în cripta regală. Lui Howard Carter i-au fost necesari ani întregi pentru a inventaria și a cataloga tot ceea ce descoperise. Dar Tutankhamon nu a fost decât un faraon mărunț, decedat misterios la vârsta de numai 18 ani, acesta fiind, probabil, și motivul pentru care locul său de veci a trecut neobservat de către jefuitorii de morminte. În schimb, niciun alt mormânt regal nu a fost descoperit intact, ceea ce nu poate decât să aprindă imaginația celor care încearcă să înțeleagă valoarea uriașă a comorilor depuse alături de puternicii faraoni de-a lungul timpului. Profanarea mormintelor nu se încadrează în tiparul crimei organizate, s-ar putea spune. Interesantă este, însă, o relatare venită din perioada faraonului Ramses al IX-lea (1129 - 1111 i.Hr.). Documentul poartă numele de Papirusul Abbot și cuprinde relatarea marelui vizir Khaemuset și a celor doi administratori aflați în subordinea sa, Paser și Paur, cu privire la capturarea unui grup de jefuitori de morminte. Acțiunea părea rupta dintr-un film polițist, atâta vreme cât autoritățile vremii urmăresc în secret mișcările unei veritabile bande de jefuitori, reușind să captureze opt dintre aceștia. Și mai interesantă este mărturia unuia dintre acuzați, mărturie redată în două alte documente antice (Papirusul Amherst și Papirusul Leopold II). Aici, învinuitul mărturisește, probabil sub tortură, că întreaga grupare fusese organizată și îndrumată de un edil local, un personaj care, cu siguranță, avea informații exacte cu privire la cantitatea artefactelor depuse în morminte⁵.

O altă filieră, poate și mai bine organizată, este cea a preoților care oficiau înmormântările regale. Sub pretextul mutării comorilor faraonilor în locuri mai sigure, ei au făcut pierdute o mare parte dintre acestea. Cum era de așteptat, grupuri

⁵ *Ibidem.*

bine îndrumate în prealabil au făcut toată treaba, lăsând preoții în afara oricărui suspiciuni.

În Grecia și Roma Antică fenomenul devine deja unul de notorietate. Nu de puține ori s-a întâmplat ca traficul și contrabanda de grâne, de sclavi sau de bunuri de lux să arunce cele două puteri aproape de colapsul economic. Încă de atunci, criminalitatea organizată tindea să cuprindă cele mai înalte sfere ale puterii, iar fenomenul în sine putea fi regăsit deja la orice nivel social.

Nu degeaba crima organizată și, în special, mafia ca formă de manifestare a ei, a fost întotdeauna asociată cu sudul Italiei. Prima mențiune a unei organizații criminale, în sensul clasic al termenului, este făcută în secolul al IX-lea, în Sicilia, în timpul dominației arabe asupra acestei insule. Alte izvoare istorice plasează acest fenomen 200 de ani mai târziu, în același loc, în timpul ocupației normande. În fapt, Sicilia a fost o colonie exploatată rând pe rând de greci, cartaginezi, romani, arabi, normanzi, germani, francezi, aragonezi, spanioli, bourboni și, mai ales, de Inchiziție⁶.

Sicilia a devenit astfel terenul propice dezvoltării fenomenului de banditism ca luptă împotriva asupritorilor. „Vendetta” - răzbunarea și mafia erau puținele arme la îndemâna celor fără apărare, într-o lume în care justiția era la bunul plac al seniorului feudal.

De-a lungul vremii, dezvoltarea rapidă a tehnologiei a schimbat radical ritmul vieții economico-sociale și modalitățile de lucru la toate nivelurile, dând naștere, la noi forme de manifestare a criminalității organizate.

Termenul de Mafie, caracteristic organizațiilor din Sicilia, este la fel de controversat ca și începutul fenomenului în sine. Unii cercetători afirmă că originea acestui cuvânt se află în expresia arabă Maha'Fat - protecție, imunitate, privilegiu - sau în cuvântul Mahias, provenit din aceeași limbă, care înseamnă semeție, orgoliu, aroganță. Alți istorici sunt de părere că Mafia ar fi prescurtarea formulei „Morte ai francesi Italia anelai!” - Moarte francezilor strigă Italia - motto-ul mișcării clandestine apărute la Palermo în anul 1282, ca reacție la opresiunea dominației normande⁷.

Organizațiile de crimă organizată de tip mafiot din Sicilia, se schimbă radical începând cu secolul al XVIII-lea. Atunci apar structuri embrionare ale așa numitei „mafii negre” sau „întunecate”. Totul începe cu recrutarea de către baronii locali a gărzilor și supraveghetorilor înarmați, prin intermediul cărora se încerca împiedicarea deteriorării drepturilor feudale. Aparatul mafiot, constituit din „gabbellotti” - intermediari între țărani și nobili, ajunge rapid să trateze de pe poziții

---

⁶ Ibidem.

⁷ Michele Pantaleone, *Mafia și politica*, Ed. Politică, București, 1964, p. 76.

de forță și cu unii și cu ceilalți. Acest fapt este redat și de către ziaristul italian Michele Pantaleone⁸: "*O justiție grosolană, impusă prin teroare, nu atât din respect pentru lege, cât din dorința de a evita cu orice preț ca puterea publică să intervină în treburile ei. Mafia a reușit să se impună ca arbitru și pacificator și ca executant rapid și tăcut al unei justiții întemeiate pe vechea lege a talionului*".

Dacă Mafia a reușit să se perpetueze de-a lungul atâtor generații, dacă azi este încă puternică, aceasta se datorează celebrei legi a tăcerii - *Omerta*. Dictonul „*Chi tace campa!*” - *Cine tace, trăiește!*, este o normă atât de generală, încât a devenit tipică pentru orice grup mafiot din orice colț al lumii⁹.

Tot în Evul Mediu, și tot din cauze asemănătoare, criminalitatea organizată cunoaște o puternică recrudescență și în Asia. În Japonia, temuta organizație Yakuza își are originile în sistemul feudal nipon, unde samurarii se transformau în bandiți (ronini) venind în ajutorul săracilor, sau încercând să obțină profit de pe urma acestora. De altfel, chiar și în structura actuală, Yakuza păstrează multe aspecte ale feudalismului japonez, atât prin normele de comportament, prin ritualuri, cât și prin simbolistică¹⁰.

În China, asociațiile criminale actuale își găsesc originile în urmă cu aproximativ trei secole, sub forma unor grupări revoluționar-naționaliste create cu scopul de a înlătura dinastia Ch'ing, originară din Manciuuria, și reafirmarea la conducerea imperiului chinez a dinastiei Ming. Termenul de Triade, prin care sunt identificate astăzi grupările criminale chinezești, a fost utilizat pentru prima dată de englezi pentru a individualiza cele trei forțe fundamentale ale Universului recunoscute de membrii acestor grupări: paradisul, pământul și omul.

Rusia este ultima intrată în rândul negrei elite a crimei organizate și, totuși, specialiștii în criminologie susțin că Mafia rusească a dobândit, în mai puțin de 20 de ani, supremația mondială. Rupte din fostele structuri ale KGB-ului și ale autorităților sovietice, sau născute în lagărele siberiene, organizațiile mafioate ruse au ajuns în scurt timp să detroneze Triadele chinezești și Yakuza japoneză, chiar în zonele de influență ale acestora. Cu o violență extremă, mafioții ruși au ocupat cea mai mare parte a pieței negre asiatice (trafic de droguri, de armament, de persoane etc.) avansând treptat către cele două Americi, Africa, Australia și Europa¹¹.

Pământ al făgăduinței pentru cei mai mulți dintre imigranții secolului al XIX-lea și începutul de secol XX, Statele Unite ale Americii s-au dovedit, așa cum era de așteptat, un teren ideal pentru gangsterii refugiați din Lumea Veche. Dacă anumite grupuri etnice (cehi, greci, englezi, spanioli, francezi, români, ucrainieni,

⁸ *Ibidem*, p. 56.

⁹ *Ibidem*, p. 81.

¹⁰ www.descopera.ro, 12.01. 2010

¹¹ *Ibidem*.

scandinavi, ruși sau chinezi) s-au înhămat la plugul colonizării și dezvoltării Americii, numeroși membri ai comunităților siciliene, irlandeze și evreiești au arătat o permanentă neîncredere față de lozincile ce predicau „virtuțile muncii” în industrie. Ei au rămas pe aceleași poziții de luptă pe care le adoptă grupurile discriminate. Și-au creat mafii pentru a-și exploata consangeneii și, ulterior, pe reprezentanții altor etnii ce locuiau în zonele lor de influență.

Banda irlandeză a „Mâinii Albe” a reprezentat prima formă a crimei organizate pe teritoriul american. Înființată în jurul anului 1860, ea și-a început activitatea prin exploatarea irlandezilor săraci trecând, ulterior, în zona sa de influență, comunitatea italiană din ce în ce mai numeroasă. Ca răspuns, în anul 1890, ia naștere Mano Nera - Mâna Neagră, prima formă de manifestare a Mafiei siciliene în America. În același timp se formează și Banda Purpurie, grupul mafiot al etnicilor evrei. Între irlandezi și italieni începe un lung și sângeros război, finalizat, sub puternica influență a lui Al Capone, cu victoria italienilor. În ce-i privește pe evrei, Banda Purpurie a trecut dintr-o tabără în alta, sfârșind în simbioza cu Mafia italo-americană definitivată în anii prohibiției.

Ca un amănunt interesant, dorim să menționăm și faptul că structura Mafiei italo-americane a reprezentat un secret atât de bine păzit încât autoritățile nu au identificat-o decât în anul 1962, atunci când au aflat că se numea La Cosa Nostra (LCN) și că era un conglomerat de celule mafiot (Familii), bazat pe o ierarhie bine stabilită. Așadar, trecuseră mai bine de trei decenii de când Lucky Luciano crease acest sistem diabolic, numit inițial Comisia Națională¹².

Deși relativ noi, grupările crimei organizate din Africa se află deja în strânsă legătură cu facțiunile ruse, cu cele siciliene sau asiatice. Pe Continentul Negru, cea mai influentă grupare de tip mafiot este originară din Nigeria, ajungând să controleze piața neagră africană în cea mai mare parte. Interdependența acesteia cu delincvența din alte țări (Ghana, Sierra Leone, Benin, Somalia etc.) a devenit evidentă atunci când autoritățile locale au încercat să identifice amploarea fenomenului. Deosebit de periculoasă este și mafia marocană, aceasta reprezentând unul dintre pilonii traficului de droguri din Orientul Mijlociu (Semiluna de Aur - Pakistan, Iran, Afganistan) sau Asia către Europa, cel mai mare consumator de stupefiante după Statele Unite ale Americii¹³.

America Centrală și cea de Sud dețin un trist loc unu pe plan mondial în ceea ce privește traficul de stupefiante din cauza cartelurilor mexicane, columbiene, braziliene sau a celor din Venezuela. Așa cum era de așteptat, mafia italo-americană, cea siciliană, chineză, japoneză și, mai nou, cea rusă, nu puteau scăpa

¹² *Ibidem.*

¹³ *Ibidem.*

ocazia de a prelua o mică parte din inimaginabilele fonduri care circulă pe piața "morții albe". Astfel, în schimbul cocainei, cartelurile latino-americane primesc bani sau armament din toate colțurile lumii, încheind astfel cercul sângeros al efectelor activităților grupărilor care alcătuiesc generic „criminalitatea organizată”.

Concluzionând, dorim să precizăm că cele menționate mai sus nu reprezintă decât o scurtă trecere în revistă a fenomenului ce a acaparat deja mai bine de o treime din economia mondială, crima organizată.

În anul 1988, cu ocazia primului Simpozion internațional privind crima organizată, desfășurat la sediul Secretariatului General al Interpolului de la Saint-Cloud/Franța, s-a acceptat următoarea definiție a crimei organizate: *”orice întreprindere sau grup de persoane, angajate într-o activitate ilegală continuă, care are drept scop principal obținerea de profituri, indiferent de frontierele naționale”*.

Elemente în plus la definirea criminalității organizate au fost aduse prin Planul mondial de acțiune contra criminalității transnaționale organizate, adoptat de Conferința Ministerială a ONU desfășurată în noiembrie 1994 la Neapole¹⁴. Conform punctului 12 din acest plan, fenomenul poate fi caracterizat prin următoarele aspecte: organizarea de grupuri în scopul unor activități criminale; legături ierarhice sau legături personale care permit anumitor indivizi să conducă grupul prin sancțiuni interne stricte; recurgerea la violență, la intimidare și la corupție în vederea realizării unor profituri sau obținerii controlului asupra unor teritorii sau piețe; reciclarea profiturilor ilicite, atât în folosul unei activități criminale, cât și pentru penetrarea economiei legale și dincolo de frontierele naționale; cooperarea cu alte grupuri criminale organizate transnaționale.

O caracteristică deosebit de relevantă a grupării criminale organizate este nevoia constantă de acoperire legală a activităților sale, precum și capacitatea de a se infiltra în instituțiile guvernamentale, inclusiv în serviciile de vamă, poliție, organele judiciare și chiar în parlamentele naționale.

Un reputat analist al crimei organizate definește fenomenul, astfel: *„comiterea planificată a infracțiunilor, motivată de obținerea profitului și de lupta pentru putere, cu relevanță deosebită fie pentru fiecare în parte, fie în ansamblu, dacă la comiterea lor au participat mai mult de două persoane, de-a lungul unei perioade lungi sau nedefinite de timp: folosind structuri comerciale sau similare domeniului afacerilor; folosind violența sau alte mijloace asemănătoare pentru a*

¹⁴ Nations Unies - Conseil Economique et Social, *Conférence Ministérielle Mondiale sur la criminalise transnationale organise*, Rapport du Comité Plénier, 1994, pp.1 și 7.

intimida; exercitându-și influența în politică, mijloacele de informare în masă, administrația publică, sectorul judiciar sau economic”¹⁵.

În *Proiectul de recomandare privind principiile de bază în lupta împotriva crimei organizate* al Consiliului Europei/Comitetul de experți pentru aspecte de criminologie și de drept penal ale crimei organizate, organizația criminală este definită ca „o asociație structurată, înființată de o perioadă de timp, formată din peste două persoane, acționând concentrat în vederea comiterii de infracțiuni care se pedepsesc cu privare de libertate sau cu ordin de reținere de minimum 4 ani sau cu o pedeapsă mai gravă, indiferent dacă astfel de infracțiuni sunt un scop ele însele sau un mijloc de a obține câștiguri materiale și, când este aplicabil, de a influența în mod defavorabil acțiunea autorităților publice”¹⁶.

În Convenția Națiunilor Unite împotriva crimei organizate transnaționale, gruparea criminală organizată înseamnă un grup structurat de trei sau mai multe persoane, cu existență pe o anumită perioadă de timp și acționând concentrat, cu scopul de a comite una sau mai multe infracțiuni grave prevăzute în această Convenție, pentru a obține, direct sau indirect, un beneficiu financiar sau material de alta natură.

În fine, încercând o înlănțuire cuprinzătoare a fenomenului, putem spune că prin crima organizată se înțeleg activitățile desfășurate de o organizație sau asociație ori de un grup constituit din cel puțin trei persoane, cu o structură determinată, în scopul realizării de beneficii materiale sau obținerii altor foloase, ca urmare a dobândirii și exercitării controlului asupra unor localități, cartiere, zone, piețe ori asupra unor sectoare economice, politice sau sociale, prin folosirea puterii economice de care dispun infractorii sau a forței rezultate din legăturile acestora cu ceilalți membri ai organizației, asociației sau grupului, ori prin folosirea violenței, intimidării, coruperii, șantajului sau prin alte asemenea mijloace frauduloase.

În acest context o relevanță deosebită o prezintă crima organizată, ca fenomen global, care, datorită consecințelor negative produse, a constrâns organismele specializate la nivel de stat sau internațional să întreprindă măsuri mai hotărâte de prevenire și de combatere. Crima organizată vizează, în mod direct, obiective a căror realizare afectează grav securitatea națională, deoarece rețelele clandestine acționează sistematic, deplin conspirat, urmărind să controleze și să pună în dependență, pe calea corupției, șantajului și violenței, actul decizional la nivel statal. Cercetarea științifică și, mai ales studiul bibliografiei, ne-a permis să

¹⁵ Michael Feile, *Spălarea banilor-o provocare la adresa politicii internaționale*, Ed. Anssenopolitik, Paris, 1997, p.14.

¹⁶ <http://book.coe.int>, 15.01. 2010

evidențiem trăsăturile principale ale crimei organizate¹⁷, așa cum rezultă din conceptualizarea fenomenului.

a. Realizarea activității de grup criminal (organizație, asociație) stabil și care este determinată de necesitatea: extinderii capacității de acțiune și a capacității concurențiale pe piața produselor și serviciilor ilegale; asigurării securității infractorilor față de organele de drept și față de grupările rivale de afaceri.

b. Specializarea și distribuirea rolurilor între membrii organizației și între grupurile criminale din care se compune asociația criminală respectivă. Segmentarea acțiunilor infracționale creează dificultăți greu de depășit în activitatea probatorie a organelor de drept, în condițiile în care, adesea, membrii aceluiași grup criminal nici nu se cunosc și nici nu au o idee exactă despre organizarea grupului în ansamblu.

c. Ierarhia strictă în interiorul grupului criminal care presupune stabilirea unor relații de dirijare puternic verticalizate, în care ordinul superiorului este de o autoritate absolută, în atare grupări, capii grupului criminal nu vin în contact direct cu persoanele ierarhic imediat subordonate. Acest fapt face dificil demascarea capilor, zădărniciind eforturile organelor de poliție de a anihila grupul criminal, care se reconstituie de fiecare dată când capii lui rămân în libertate.

d. Normele de comportament cu strictete respectate. Existența așa numitelor coduri de conduită și adoptarea unor norme specifice în cadrul grupului reprezintă o necesitate obiectivă care îi conferă ordine și automatism. Reglementarea strictă a relațiilor dintre membrii îi sporește, totodată, securitatea. Aceste norme sunt riguros aplicate, fiind drastic sancționată orice încălcare.

e. Activitatea grupărilor crimei organizate este orientată, întotdeauna, spre obținerea de profit. Această caracteristică și anume obținerea de venituri considerabile poate fi plasată pe prim plan, fiind una din caracteristicile principale ale crimei organizate.

f. Producerea sau oferirea unor produse ori servicii ilicite, specifice crimei organizate, speculează o cerere socială obiectivă, dar care nu poate fi satisfăcută pe cale legală. Furnizarea de bunuri(mărfuri, produse) ilegale include traficul de droguri, traficul de băuturi alcoolice și produse de tutungerie, traficul de arme și substanțe explozibile, traficul de autoturisme și opere de artă, contrabanda cu materiale nucleare(radioactive), traficul de ființe umane (sclavie, organe umane etc.) și al brațelor de muncă, falsificarea de monedă, răpirea de persoane și asasinat.

¹⁷ Bujor V., Guțuleac V., *Metodologia cunoașterii și clasificării grupărilor criminale*, Chișinău, 1998, pp. 102-129.

Drept obiect de activitate a crimei organizate în sfera de furnizare a serviciilor ilegale sunt semnificative de exemplificat următoarele: serviciile sexuale și pornografia, camătă și jocurile de noroc, arbitrajul subteran și aplanarea conflictelor. Realizarea acestor activități, ca și implicațiile în afacerile legale au drept obiectiv dobândirea unor profituri maxime și, nu în ultimul rând, crearea mecanismelor de influență politică.

g. Obținerea puterii, în sensul posibilităților reale de a determina adoptarea deciziilor de ordin politic, economic, financiar, exercitarea influenței în mass-media, administrația publică etc. în interesul lumii interlope.

h. Implicațiile în afacerile legale. Dispunând de mai multe lichidități decât întreprinzătorii, pe care îi pot ține sub control prin intermediul corupției și violenței, crima organizată are capacitatea de a-și subordona importante domenii de activitate, acționând ca un virus capabil să afecteze grav economia țării. Acest lucru, implică însă folosirea unor metode ilegale ca, de exemplu, monopolul, extorcarea de fonduri, evaziune fiscală, concurența neloială ș.a.

i. Coruperea funcționarilor publici. Într-adevăr, pentru a-și duce la îndeplinire activitățile în siguranță, fără teama de intervenție a instituțiilor statului, crima organizată încearcă să corupă funcționari de toate rangurile și de la toate nivelurile.

Constatând că prin intermediul demnitarilor corupți se adoptă(ori se resping) decizii în interesul lumii criminale¹⁸, evidențiem în același timp și o nouă tendință, aceea de a asigura securitatea grupului, eschivarea de la răspunderea juridică, promovarea interesului prin intermediul funcționarilor.

Ca o concluzie a celor prezentate mai sus, putem să constatăm, analizând statisticile, că în ultima perioadă capii criminalității organizat au conștientizat că sunt capabili, fără intermediari corupți să-și promoveze interesele, să controleze puterea. De aceea, crima organizată face tot posibilul să excludă orice pericol pentru interesele sale, infiltrând și promovându-și oamenii în structurile statului, partide politice și sindicate. Luând amploare, această tendință ne poate aduce la instaurarea unei societăți cleptocratice.

În prezent, crima organizată funcționează în afara oricărei transparențe și într-o clandestinitate aproape perfectă¹⁹, după cum afirmă J. Ziegler, realizează maximalizarea profitului și își acumulează plusvaloarea cu o viteză vertiginoasă, operează cartelizarea optimă a activităților sale, iar cartelurile își împart teritoriile și realizează în avantajul lor o dominație de monopol și, mai mult, creează oligopoli. Criminalitatea organizată se implică în activitatea economică legală și

---

¹⁸ Dobrinioiu V., *Corupția în dreptul penal român*, Ed. Lumina Lex, București, 2001, p. 6.

¹⁹ Jean Ziegler, *Seniorii crimei - organizațiile secrete contra democrației*, Ed. Antet, București, 1998, p. 68.

ilegală, utilizând metode criminale și agresive de promovare a intereselor criminale, prin aplicarea, în primul rând a violenței și a altor forme de intimidare.

Pericolul crimei organizate pentru statul de drept nu rezidă în actul criminal ca atare, ci în posibilitatea ca organizațiile criminale, prin enorma lor putere financiară, să influențeze în mod durabil procesele democratice. Consecința imediată și vizibilă a acestei situații este progresia rapidă a corupției printre oamenii politici și alți factori de decizie ai societății noastre. Prin puterea sa financiară uriașă, criminalitatea organizată câștigă în mod secret o influență din ce în ce mai importantă în viața noastră economică, socială și politică, dar și în administrația publică, inclusiv în justiție. Criminalitatea organizată poate destabiliza viața spirituală, politică și socială, putând să conducă, treptat la dispariția: independenței justiției, credibilității oamenilor politici și nu în ultimul rând a încrederii în valorile și puterea protectoare a statului de drept.

Toate cele prezentate pe parcursul acestui capitol reflectă, în viziunea noastră esența și pericolul social al crimei organizate. Pot fi evidențiate și alte trăsături ale acestui fenomen, însă acestea, având un înalt grad de generalitate, nu sunt absolut invariabile, constante. Acestea se referă deja nu la esența crimei organizate, ci la forma de manifestare a acesteia. Dar pentru majoritatea formelor pe care le îmbracă criminalitatea organizată este totuși caracteristică întrunirea acelor nouă trăsături, expuse mai sus.

Este important de reținut faptul că fenomenul criminalității organizate se constituie într-un tip distinct de criminalitate, deși are corelații intime cu alte tipuri de criminalitate, precum: criminalitatea profesională, criminalitatea de recidivă și criminalitatea de grup. Însă criminalitatea organizată coincide numai în parte cu aceste tipuri de criminalitate și nu trebuie confundate.

Potrivit Dicționarului Explicativ al Limbii Române²⁰, termenul de „crimă” denumește „*infracțiunea care prezintă un grad de pericol social ridicat și pe care legea o sancționează cu pedepsele cele mai mari*”. Conform aceleiași surse bibliografice, termenul de „criminalitate” desemnează printre altele „*totalitatea infracțiunilor săvârșite pe un anumit teritoriu într-o anumită perioadă*”, în accepțiunea noastră, acesta fiind cel mai potrivit pentru a denumi fenomenul infracțional.

Conceptul de crimă organizată transfrontalieră este determinat deci, de conexiunea crimei organizate cu săvârșirea unei infracțiuni cu caracter transnațional. Practic, activitatea infracțională a unei asemenea rețele capătă un caracter internațional, fiind folosite circuite regionale, continentale sau intercontinentale.

²⁰ Dicționarul Explicativ al Limbii Române, Editura Univers Enciclopedic, București, 1998, p. 239.

Fenomenul crimei organizate transfrontaliere a apărut și se extinde odată cu dezvoltarea fenomenului globalizării, influențele din activitățile economice, financiar-bancare, transporturilor și mai ales tehnologiei și comunicațiilor determinând consolidarea acestuia, mai ales că armonizarea legislațiilor naționale în sfera contracarării crimei organizate transfrontaliere este încă un deziderat.

Recunoașterea fenomenului criminalității organizate transfrontaliere, ca amenințare principală la adresa securității²¹, trebuie să genereze din partea factorilor responsabili o reacție de amploare, de conjugare a eforturilor, în scopul contracarării efectelor deosebit de grave pe care le poate produce la nivelul societății în ansamblu și pe plan regional și global.

BIBLIOGRAFIE

- *** *Strategia de Securitate Națională a României*, București, 2007
- *** *Strategia națională de apărare a țării*, București, 2010
- *** *Strategia națională de ordine publică 2010-2013*, aprobată prin H.G. nr. 1040 din 13 octombrie 2010
- Nations Unies - Conseil Economique et Social, *Conférence Ministérielle Mondiale sur la criminalise transnationale organise*, Rapport du Comite Plénier, 1994
- *** *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 1998
- Bujor V., Guțuleac V., *Metodologia cunoașterii și clasificării grupărilor criminale*, Chișinău, 1998
- Dobrinou V., *Corupția în dreptul penal român*, Ed. Lumina Lex, București, 2001;
- Feile Michael - *Spălarea banilor-o provocare la adresa politicii internaționale*, Ed. Anssenopolitik, Paris, 1997
- Frunzeti Teodor, *Vulnerabilități, amenințări și riscuri în sistemul global în Lumea 2007*, *Enciclopedie politică și militară*, Editura C.T.E.A., București, 2007;
- Ghiba Daniel, *NATO – Între succesul transformării și transformarea succesului*, în *Univers Strategic*, Ed. Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București, 2010
- Pantaleone Michele, *Mafia și politica*, Ed. Politică, București, 1964
- Ziegler Jean, *Seniorii crimei - organizatiile secrete contra democratiei*, Ed. Antet, București, 1998
- [http:// www.descopera.ro](http://www.descopera.ro)

²¹ *Strategia Națională de Apărare*, București, 2010, p. 13.